

Învierea lui Hristos, temelia învierii tuturor oamenilor

Hristos a înviat!

„Hristos a înviat din morți, fiind începătură (a învierii) celor adormiți [...];

precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia”

(1 Corinteni 15, 20 și 22)

Preacuvioși și Preacucernici Părinți,

lubiți credincioși și credincioase,

Întrucât Hristos Cel înviat din morți este numit în Sfânta Scriptură „începătură (a învierii) celor adormiți” (1 Corinteni 15, 20) și „Întâiul născut din morți” (Coloseni 1, 18), sărbătoarea Învierii Domnului Iisus Hristos nu este numai pomenire și mărturisire a adevărului Învierii Sale, ci și vedere duhovnicească sau icoană profetică a învierii de obște a tuturor oamenilor din toate timpurile și din toate popoarele.

Învierea lui Hristos dă sens istoriei universale

Credința puternică în Învierea lui Hristos este în Ortodoxie și credința puternică în învierea tuturor oamenilor. De aceea, **Crezul ortodox** pe care îl mărturisim în Biserică se încheie cu aceste cuvinte: „*Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie*”.

Învierea Domnului nostru Iisus Hristos este binevestită în noaptea de Paști nu înăuntrul bisericii, ci în afara bisericii, tocmai pentru că ea privește nu doar pe creștini, ci pe toți oamenii.

Învierea lui Hristos nu este revenire la viața pământească amestecată cu suferință și stricăciune, ci începutul unei alte vieți: *viața cerească veșnică pentru suflet și pentru trup*. În acest înțeles, Sfântul Apostol Pavel spune: „*Precum toți (oamenii) mor în Adam, așa vor învia toți în Hristos*” (1 Corinteni 15, 22), iar „*vrăjmașul cel din urmă, care va fi nimicit, este moartea*” (1 Corinteni 15, 26).

Legătura dintre adevărul Învierii lui Hristos și adevărul învierii de obște sau universale este atât de puternică, încât cine respinge adevărul Învierii lui Hristos respinge și adevărul învierii universale, iar cine crede și mărturisește adevărul Învierii lui Hristos crede și mărturisește și adevărul învierii morților.

În acest înțeles, Sfântul Apostol Pavel scrie corintenilor: „*Iar dacă se propovăduiește că Hristos a înviat din morți, cum zic unii dintre voi că nu este învierea morților? Dacă nu este înviere a morților, nici Hristos n-a înviat. Și dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică și credința voastră. [...] Atunci cei ce au adormit în Hristos au pierit. Iar dacă nădăjduim în Hristos numai în viața aceasta, suntem mai de plâns decât toți oamenii*” (1 Corinteni 15, 12-14 și 18-19).

Înțelegem, aşadar, că **taina Învierii lui Hristos și a învierii tuturor oamenilor este inima sau centrul Evangheliei propovăduite de Sfinții Apostoli și temelia credinței ortodoxe mărturisite de Biserică.**

De aceea, sărbătoarea Sfințelor Paști este numită în Ortodoxie „*Sărbătoarea sărbătorilor*”, iar icoana Învierii lui Hristos se află imprimată pe prima copertă a Sfintei Evanghelii și se oferă credincioșilor spre a fi cinstită prin închinare și sărutare. De asemenea, fiecare săptămână din calendarul ortodox începe cu „*ziua întâi a săptămânii*” sau ziua Învierii Domnului, care este Duminica (*Dies Domenica*) (cf. *Matei 28, 1; Marcu 16, 2; Luca 24, 1; Ioan 20, 1; Faptele Apostolilor 20, 7; 1 Corinteni 16, 2 și Apocalipsa 1, 10*), orientând astfel timpul Bisericii și al istoriei către învierea de obște sau universală și către viața veșnică. Așadar, **lumina Învierii lui Hristos dă sens vieții creștine zilnice**, pentru că Hristos Cel înviat este tainic prezent în Biserică Sa până la sfârșitul veacurilor: „*lată, Eu voi fi cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului*” (*Matei 28, 20*).

Lumea e a lui Dumnezeu și El nu poate să o lase biruită de moarte

Totodată, lumina Învierii lui Hristos dă sens istoriei universale a omenirii, pentru că o îndreaptă spre învierea universală. În plus, lumina Învierii lui Hristos dă sens întregii creații, adică întregului univers sau cosmos, pentru că ea îndreaptă întreg universul spre „un cer nou și un pământ nou” în care „moarte nu va mai fi” (*Apocalipsa 21, 1-4*). În acest sens, Biserică Ortodoxă cântă în noaptea Sfințelor Paști: „*Acum toate s-au umplut de lumină și cerul și pământul și cele de sub pământ*”. Adică, acum toate s-au umplut de sens, pentru că toată existența creată va fi eliberată de robia și absurditatea morții (cf. *1 Corinteni 15, 51-58*).

Lumina veșnică a Învierii lui Hristos este acum tainic prezentă în Biserică, fiind adunată în sufletele credincioșilor *prin credință și rugăciune ca legătură vie cu Hristos Cel răstignit și înviat, prin binevestirea și ascultarea Evangheliei lui Hristos, prin împărtășirea cu Sfintele Taine, prin împlinirea poruncii iubirii față de Dumnezeu și de aproapele, prin viețuire curată și sfântă.*

Lumina Învierii lui Hristos este simbolizată de veșmintele preoțești luminoase, de icoanele și obiectele liturgice aurite care împodobesc biserica în noaptea de Paști. **Însă frumusețea văzută a sărbătorii Învierii lui Hristos ne îndreaptă mintea și inima spre lumina cerească necreată și nevăzută, spre slava netrecătoare a Împărăției lui Dumnezeu, pe care au văzut-o ucenicii lui Hristos pe muntele Tabor** (cf. *Matei 17,1-9; Marcu 9, 2-8; Luca 9, 28-36*) **și în care vor locui dreptii și sfinții după învierea de obște sau universală** (cf. *Apocalipsa 21, 23-26*).

Întrucât Capul Bisericii este Hristos Cel răstignit și înviat din morți (cf. *Coloseni 1, 18*), misiunea Bisericii se desfășoară în lume, pentru a sfinți *timpul mântuirii*, adică timpul dintre Învierea lui Hristos și învierea tuturor oamenilor sau învierea universală.

Iubiți frați și surori în Domnul,

Sfânta Scriptură ne învață că învierea tuturor oamenilor se va realiza la sfârșitul lumii acesteia văzute, când Domnul Iisus Hristos va veni cu slavă și putere multă, ca să judece viii și morții: „*Vine ceasul când toți cei din morminte vor auzi glasul Lui (Hristos) și vor ieși cei care au făcut cele bune, spre învierea vieții, iar cei care au făcut cele rele, spre învierea judecății*” (cf. *Ioan 5, 28-29*; cf. *Matei 16, 27*; *25, 31-46*; *Romani 14, 10*; *2 Corinteni 5, 10*; *1 Tesaloniceni 4, 16*; *2 Tesaloniceni 1, 7-10*).

Legătura dintre venirea în slavă a lui Hristos, învierea morților și judecata universală a tuturor popoarelor și persoanelor este mărturisită în **Crezul** Bisericii Ortodoxe în care se spune despre Hristos Cel înviat din morți și înălțat întru slavă la ceruri că El „*va veni cu slavă să judece viii și morții, iar împărăția Lui nu va avea sfârșit*”.

Prin urmare, **lumina harului Preasfintei Treimi care leagă Sfintele Taine ale Bisericii cu taina învierii morților, a judecății de apoi a faptelor oamenilor săvârșite pe pământ și bucuria vieții veșnice din Împărăția cerurilor, este lumina care orientează viața și misiunea Bisericii în lume.** De aceea, când ne pregătim pentru sărbătoarea Învierii Domnului, în timpul Postului Sfințelor Paști, ne pocăim de faptele noastre rele prin Taina Spovedaniei sau a Mărturisirii păcatelor, judecându-ne pe noi înșine prin căință și cerând iertare pentru păcatele pe care le-am făcut cu gândul, cu vorba și cu fapta. Apoi, ne împărtășim cu Trupul și Sângele lui Hristos, „*spre iertarea păcatelor și spre viața de veci*”. Totodată, ne străduim să ne înnoim și să ne sfințim viața, să iubim mai mult pe Dumnezeu prin rugăciune și pe semenii noștri prin fapte bune, prin iertare și milostenie. Prin toate aceste nevoințe ale postului se realizează tainic învierea duhovnicească a sufletului din moartea pricinuită de păcat, adică ne transformă iubirea egoistă și posesivă în iubire smerită și milostivă sau darnică.

Din acest motiv, în noaptea Sfințelor Paști, Biserica ne îndeamnă „*să iertăm toate pentru Înviere și să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi*”.

„Oricine trăiește și crede în Mine nu va muri în veac”

În această privință, Sfântul Apostol Pavel ne învață că faptele bune, izvorâte din iubire smerită și milostivă sunt pregătire pentru înviere și pentru ziua judecății universale: „*Știind fiecare, fie rob,*

fie de sine stăpân, că faptele bune pe care le va face, pe acelea le va lua ca plată de la Domnul” - (Efeseni 6, 8; cf. 2 Corinteni 5, 10; Romani 2, 6-16).

Din iubire milostivă față de cei îndurerați de moartea celor dragi, **Domnul Iisus Hristos a înviat pe fiul văduvei din Nain** (cf. Luca 7, 11-16), **pe fiica lui Iair** (cf. Matei 9, 18-26; Marcu 5, 21-43; Luca 8, 40-56) **și pe prietenul Său, Lazăr, fratele surorilor Marta și Maria din Betania** (cf. Ioan 11, 1-46). Aceste trei persoane tinere au revenit la viața pământească obișnuită, însă la bătrânețe au murit ca toți oamenii. Totuși, cu prilejul învierii lui Lazăr, Iisus descoperă surorii acestuia, Marta, adevărul că sufletul omului care crede în Hristos rămâne veșnic viu, chiar dacă trupul acestuia moare. În acest sens, Iisus spune: *„Eu sunt învierea și viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi. Și oricine trăiește și crede în Mine nu va muri în veac”* (Ioan 11, 25-26).

De aceea, scrierile sfinte ale Noului Testament sunt pline de îndemnuri la viețuire în lumina Învierii lui Hristos și la pregătire pentru învierea de obște: *„Au nu știți că toți câți în Hristos Iisus ne-am botezat, întru moartea Lui ne-am botezat [...]! Așa și voi, socotiți-vă că sunteți morți păcatului, dar vii pentru Dumnezeu, în Hristos Iisus, Domnul nostru”* (Romani 6, 3 și 11).

„Nu vă potriviți cu acest veac, ci să vă schimbați prin înnoirea minții [...]. Dragostea să vă fie nefățarnică. Urâți răul, alipiți-vă de bine [...]. Bucurați-vă în nădejde; fiți răbdători în suferință, stăruți în rugăciune [...]. Nu răsplățiți nimănui răul cu rău. Purtați grijă de cele bune înaintea tuturor - oamenilor” (Romani 12, 2-17).

Dreptmăritori creștini,

Sărbătoarea Sfintelor Paști ca sărbătoare a Învierii lui Hristos și ca pregustare a bucuriei veșnice din Împărăția Preasfintei Treimi ne îndeamnă la pocăință și iertare, la fapte bune și viață sfântă.

Să cerem Domnului Hristos Cel înviat din morți să ne dăruiască iubire sfântă din iubirea Sa smerită și milostivă, har și ajutor, pentru a trăi și a lucra potrivit Evangheliei Sale, în iubire față de Dumnezeu și de semenii.

Astăzi, când în jurul nostru vedem semne ale morții fizice și spirituale: lăcomie și violență, suferință și nesiguranță, sărăcie și indiferență, să ne rugăm Domnului Iisus Hristos să ne întărească în lucrarea noastră de ajutorare a bolnavilor, bătrânilor, orfanilor, săracilor și a celor îndoliați și întristați. **Să arătăm în jurul nostru lumină din lumina Învierii lui Hristos; să privim fața fiecărui om în lumina Învierii lui Hristos, ca pe o sfântă lumânare de Paști aprinsă în lume de iubirea lui Hristos pentru oameni; să vedem pe fiecare om ca pe un**

Împreună-călător cu noi spre Împărăția cerurilor, spre Învierea de obște la venirea în slavă a Domnului Hristos (cf. *Matei*, 25, 31-46).

Reamintim tuturor că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a proclamat anul 2022 drept *Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului*.

De ce? Pentru că rugăciunea este temelia vieții și creșterii spirituale a omului, este mântuitoare și sfințitoare, deoarece ne umple de prezența lui Dumnezeu Cel atotmilostiv. *Rugăciunea ne dă putere să înfruntăm greutățile vieții și să pregustăm încă din lumea aceasta pacea și bucuria Învierii și a vieții veșnice*. Nimic nu poate înlocui rugăciunea și nici o activitate nu este mai de preț decât rugăciunea, fiindcă aceasta ne dă inspirație și putere pentru cuvântul frumos și folositor și pentru fapta bună a iubirii milostive.

În contextul actual, marcat de violență și multă suferință în Ucraina, este necesară în continuare înmulțirea rugăciunii pentru încetarea războiului și pentru întărirea spirituală a celor care suferă din cauza acestuia. Să ajutăm în continuare pe refugiații ucraineni, să devenim pentru ei „mâinile iubirii milostive a lui Hristos”, Cel Care îi ocrotește și le dăruiește putere, răbdare și nădejde pentru revenirea în patria lor.

În contextul împlinirii a 1.000 de ani de la trecerea la Domnul a Sfântului Simeon Noul Teolog (†1022) și a 300 de ani de la nașterea Sfântului Paisie de la Neamț (†1722), Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a proclamat, de asemenea, anul 2022 drept *Anul comemorativ al Sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț*.

Pornind de la îndemnul Sfântului Apostol Pavel: „*Rugați-vă neîncetat!*” (1 *Tesaloniceni* 5, 17), sub călăuzirea Sfântului Duh, Sfinții Părinți isihăști ne-au învățat rugăciunea: „*Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul*”, numită „*rugăciunea minții*” și „*rugăciunea inimii*”. Această rugăciune a devenit calea cea mai bună pentru luminarea sufletului și sfințirea vieții creștinului.

Dorim ca sfintele sărbători de Paști să aducă tuturor românilor din țară și din afara României multă sănătate și pace, bucurie și speranță!

Cu iubire părintească, vă adresăm tuturor salutul pascal: *Hristos a înviat! Adevărat a înviat!*

Al vostru către Hristos Domnul împreună rugător și de tot binele doritor,

† Daniel,

Prin harul lui Dumnezeu Arhiepiscopul Bucureștilor,

Mitropolitul Munteniei și Dobrogei,

Locțiitorul Tronului Cezareei Capadociei

și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române